

Vergadering ABAV/AMINAL – kwaliteitshandboek: 24/09/01

Aanwezig:

Bataillie Claude	PCM-Provincie Oost-Vlaanderen
Bruyninckx Willy	KU Leuven – ATF
Busschots Chris	Acoustical Engineering N.V.
Claes Stephan	AIB-Vinçotte Ecosafer
Dooms Frans	C.E.D.
Florquin Felix	AMINAL
Houtave Peter	A-Tech
Ingelaere Bart	WTCB
Kelders Luc	KU Leuven – ATF
Lanoye Lieven	LIN-AWV-WK
Marysael Hilde	Stad Brugge Leefmilieu
Neuteleers Chris	Technum
Putzeys Guy	Axtron N.V.
Spruytte Vincent	Avitech Acoustics
Vandenbergh Willy	Lisec
Van Hooydonck Dries	SGS Ecocare
Verbandt Filip	EVA-International
Verbandt Nathalie	EVA-International

Verontschuldigd:

Geens Luc	Andante
Konings Frank	Ecolas
Opdebeeck Tom	Acoustical Engineering N.V.
Pans Patrick	Ecolas
Peiffer Herman	Alpha
Rousseaux J.P.	Laborelec
Vanacker Paul	Stad Brugge Leefmilieu
Van Dale Luc	Sound & Silence
Verhas Hugo	H. Verhas Akoestiek
Vermeulen Alex	SGS Ecocare

A. INLEIDING

Het doel van de vergaderingen was een minimum criteria vast te leggen qua inhoud van het kwaliteitshandboek volgens de vereiste in VLAREM en meer bepaald volgens de NBN EN ISO/IEC 17025 norm (versie juli 2000). Er werd geprobeerd de akoestische laboratoria in Vlaanderen zoveel mogelijk op één lijn te krijgen inzake administratie (hoofdstuk 4 “Eisen aan het management”) en op het gebied van hoofdstuk 5 “Technische eisen”.

De keuringsmethode voor sonometers van lagere overheden zou best eens herzien worden. Dit is een actie te nemen door AMINAL

Er werd duidelijk gesteld dat de heer Felix Florquin van AMINAL de kwaliteitshandboeken zal beoordelen. Hij dient op de hoogte te worden gebracht wanneer het kwaliteitshandboek zal klaar zijn. Dit is uiterlijk:

- op datum vermeld in de erkenning;
- einde maart 2002, bij wie er geen einddatum vermeld staat in hun erkenning.

B. PUNTEN WAAROVER EEN AKKOORD WERD BEREIKT

- 1) Voor wie reeds via Beltest geaccrediteerd is voor verschillende puntjes van het handboek (bijvoorbeeld het administratief gedeelte (hfdst 4), VLAREM II metingen, het KB van 24-02-1977, ...) zal het kwaliteitshandboek voor dit gedeelte door AMINAL aanvaard worden. Hetzelfde geldt voor laboratoria die reeds ISO9001 (nieuw) of ISO9001 en ISO9002 (oud) gecertificeerd zijn voor wat het administratief gedeelte betreft.
- 2) Volgens de vergadering kan § 4.1.4 van de norm toelaten dat een akoestisch laboratorium het eigen opgesteld saneringsplan en advies controleert zolang er geen belangenconflicten voorkomen.
Er zijn geen problemen met § 4.1.5 a,b,c,d,g,h en j. Volgens puntje e) zou er een organogram moeten worden opgesteld en volgens puntje f) zou een personeelslijst moeten worden opgesteld worden. Puntje i) kan een probleem geven voor alle éénmansbedrijven. De vergadering beslist dat indien er maar één persoon werkzaam is deze persoon ook de kwaliteitsmanager wordt.
Er zijn geen problemen met § 4.2. Ter verduidelijking wordt vermeld dat het de bedoeling is van § 4.2.2 b) dat men een intentieverklaring moet ondertekenen om een zekere maatstaf van kwaliteit te bereiken.
- 3) In § 4.4.1 c) werd de opmerking gemaakt dat in de tekst “... de eisen van de klant kan voldaan worden” er zou moeten gezet worden “... de eisen van de klant en de overheid kan voldaan worden”. De reden is dat men eerst het akkoord van AMINAL moet krijgen vooraleer met de metingen kan gestart worden. Verder in de tekst staat eveneens “Elk contract moet zowel voor het laboratorium als voor de klant aanvaardbaar zijn.”. Ook hier geldt de opmerking dat de overheid zou moeten vermeld worden. De vergadering laat het aan het laboratorium over om deze tekst al dan niet aan te passen. De reden

is dat er geen probleem is wanneer de overheid de klant van het laboratorium is en belangrijker, dat dit eigenlijk duidelijk in VLAREM opgenomen is. De andere subparagrafen van 4.4 leveren geen problemen.

- 4) Op de openstaande vraag of een klein laboratorium zichzelf intern al dan niet kan auditen kwam een positief antwoord.

C. MINIMUM CHECKLIST VOOR HET KWALITEITSHANDBOEK

Het principe bestaat erin het kwaliteitshandboek zo kort en algemeen mogelijk te houden en zoveel mogelijk naar procedures te verwijzen.

Een goede raad werd gegeven “Schrijf neer wat je doet en doe het zoals je het geschreven hebt”.

HOOFDSTUK I: ORGANISATIE

- I.1. Identiteit
- I.2. Doelstelling van het kwaliteitsbeleid
- I.3. Verklaring onafhankelijkheid en integriteit
- I.4. Organisatiestructuur
 - I.4.a. Organisatieschema (organogram opstellen)
 - I.4.b. Functiebeschrijvingen
- I.5. Aanwerving en selectie
(bijvoorbeeld wat doen als iemand vertrekt)
- I.6. Opleiding personeel + eigen opleiding als milieudeskundige

HOOFDSTUK II: OPERATIONALITEIT

- II.1. Ruimten en omgeving
 - II.1.a. Ligging, indeling van de lokalen (de minimum 80 m³ ruimte waarover men zou moeten beschikken om geluiddrukkniveaumeters te ijken zal men voorlopig laten voor wat ze is).
- II.2. Uitrusting van het labo
 - II.2.a. Beheer apparatuur
 - Hier wordt dus enkel verwezen naar een lijst van aanwezige apparatuur, de éénduidige identificatie van de apparatuur, de relevante logboeken en de procedurenummers ...
 - II.2.b. Calibratie en onderhoud apparatuur
 - De eerstelijnskwaliteitsbeheersing (zeer regelmatige controles) wordt via een procedure geregeld waarin beschreven wordt hoe de persoon die meet vóór en na de metingen met een ijkbron een controle uitvoert. Een eerste controle gebeurt bij de indienststelling van het apparaat.
 - Er werd met alle aanwezigen overeengekomen dat de kwaliteitsmanager van het labo minstens jaarlijks zelf een reciproque ijking van alle andere apparatuur

uitvoert a.d.h.v. de extern gecontroleerde toestellen. Dit geldt als de tweedelijnskwaliteitsbeheersing. Er wordt een logboek bijgehouden van de reciproque ijkingen.

- De derdelijnskwaliteitsbeheersing (externe ijking van apparatuur en eventuele ringtests) wordt in een procedure beschreven. Hierbij werd door alle aanwezigen het volgende aanvaard. Minstens één toestel + één ijkbron, dat de functionaliteiten bevat die men later zal gebruiken, wordt extern gecontroleerd. Er is tweejaarlijks een externe controle bij BKO of een gespecialiseerd geaccrediteerd organisme voor het ijken van geluids- en trillingsapparatuur verplicht. Ringtests kunnen georganiseerd worden. Er wordt een logboek bijgehouden.

II.3. Uitvoering van een volledig akoestisch onderzoek volgens VLAREM II

II.3.a. Algemeen (er wordt verwezen naar de procedure die op zich naar de geldende wetgeving verwijst, geen details)

II.3.b. Uitvoering van de geluidsmetingen (wordt verwezen naar de procedure die eventueel details bevat over de instellingen van het gebruikte meetapparaat. Indien immisierelevante geluidsvermogen-niveaus moeten worden bepaald, moet de EMOLA/BEGIS methode worden toegepast. Zij moet dus in de procedure vermeld worden. De "codes van goede praktijk" uit VLAREM II dienen eveneens opgenomen te worden in de procedure (zie bijlage).

"Code van goede praktijk": geschreven en publiek toegankelijke regels met betrekking tot de bouw, het transport, het plaatsen, het uitbaten, het onderhouden en het eventueel ontmantelen van een inrichting of een onderdeel ervan, met inbegrip van de toepasselijke productnormen en de bij de betrokken beroepscategorieën algemeen aanvaarde regels van goed vakmanschap.

Worden in elk geval beschouwd als code van goede praktijk:

- a) de toepasselijke bepalingen in de belgische wetten, decreten en besluiten
- b) de belgische normen,
- c) de normen uitgegeven door het Comité Européen de Normalisation (C.E.N.),
- d) de normen uitgegeven door de Vlaamse Instelling voor Technologisch onderzoek (VITO),
- e) de normen uitgegeven door de International Organisation for Standardisation (I.S.O.)
- f) de regels uitgegeven door de erkende controle-instellingen of de milieudeskundigen, erkend in de toepasselijke disciplines;
- g) de regels uitgegeven door de constructeurs of verdelers van installaties of onderdelen ervan;

in geval van onderlinge tegenstrijdigheden is bovenvermelde volgorde bepalend.

II.3.c. Analyses van de meetresultaten (er wordt verwezen naar de procedure die o.a. bepaalt hoe bijvoorbeeld de gemiddelden volgens VLAREM II worden berekend, de meteorologische gegevens worden geïnterpreteerd, de parameterkeuze L95,T; LAeq, Lsp, ... wordt gemaakt) voor de metingen buiten en/of binnen

II.3.d. Rapportage (type rapport). De minimuminhoudstafel wordt vastgelegd –zie p. 25, 26 en 27 van de norm EN ISO/IEC 17025-. De puntjes a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, inclusief opmerking 1 en 2 van § 5.10.2 werden weerhouden. Puntje c) onder § 5.10.3.1 werd weerhouden. Er moet een omstandige beschrijving gegeven worden onder welke omstandigheden de reken- of meetresultaten tot stand zijn gekomen door een beschrijving te geven van de regimes, bronnen, meteo, hypothesen, De nauwkeurigheid (+/- x dB(A)) mag maar hoeft niet vermeld te worden. Alle puntjes van § 5.10.3.2 worden weerhouden. De terminologie wordt wel aangepast. De inhoud vermeld in bijlage 4.5.2 van VLAREM II moet vanzelfsprekend eveneens gevolgd worden

- a) Titel: Volledig akoestisch onderzoek
- b) Naam en adres van het laboratorium en van de plaats van onderzoek;
- c) Een unieke identificatie van het rapport op elke pagina met vermelding van het totaal aantal pagina's
- d) Naam en adres van de klant
- e) Eenduidige vermelding van de toegepaste methode
- f) Een beschrijving van, de conditie van en een ondubbelzinnige identificatie van het te onderzoeken onderwerp of object, inclusief tekeningen op schaal, schetsen en eventueel foto's
- g) Datum van de metingen en/of datum van ontvangst van de beproefde of geijkte objecten
- h) Verwijzing naar de gebruikte procedures
- i) Beschrijving van de resultaten met inbegrip van de eenheden
- j) Namen, functies en handtekeningen of gelijkwaardige identificatie van de persoon of personen die het beproevingsrapport of kalibratiecertificaat hebben vrijgegeven
- k) Voor zover relevant een verklaring dat de resultaten alleen betrekking hebben op de beproefde of gekalibreerde objecten
- l) Een verklaring dat het rapport of het kalibratiecertificaat alleen in zijn geheel mag worden gereproduceerd, tenzij voorafgaande schriftelijke toestemming van het laboratorium wordt verkregen
- m) Voor de interpretatie van de beproevingsresultaten, dienen de afwijkingen van, aanvullingen op of uitzonderingen op de beproevingsmethode, evenals informatie over de specifieke beproevingsomstandigheden, zoals omgevingsomstandigheden te worden opgenomen
- n) Voor zover relevant, een verklaring van het voldoen/niet voldoen aan de eisen en/of specificaties

- o) Voor zover van toepassing, een verklaring en informatie over de geschatte meetonzekerheid
- p) Voor zover passend en voor zover vereist, opinies en interpretaties
- q) Aanvullende informatie die door specifieke methoden, klanten of groepen klanten kan worden vereist

II.4. Uitvoering van een geluidsmeting volgens het KB van 24- 02- 1977

- II.4.a. Algemeen (er wordt verwezen naar de procedure die op zich naar de geldende wetgeving verwijst, geen details)
- II.4.b. Uitvoering van de geluidsmetingen: er wordt verwezen naar de procedure die eventueel details bevat over de instellingen van het gebruikte meetapparaat)
- II.4.c. Analyses van de meetresultaten (er wordt verwezen naar de procedure die bepaalt hoe bijvoorbeeld de parameterkeuze LAeq,T, Lmin, Lmax,... voor de metingen binnen wordt gemaakt)
- II.4.d. Rapportage (type rapport)

II.5. Opstellen van een saneringsplan

- II.5.a. Algemeen (er wordt verwezen naar de procedure die op zich naar de geldende wetgeving verwijst, geen details)
- II.5.b. Voorspellingen (er wordt verwezen naar de procedure die bepaalt welk computerprogramma men gebruikt, de aannames en verantwoording dienen opgenomen te worden ...). Een welbepaald software pakket en/of berekeningsmodel wordt niet verplicht opgelegd tenzij het (wettelijk) vastligt zoals voor vliegtuiglawaai (het INM-model) en EMOLA-BEGIS-methode.
- II.5.c. Analyses van de voorspellingen
- II.5.d. Rapportage (type rapport)

II.6. Het beproeven of controleren van apparaten en inrichtingen die lawaai kunnen veroorzaken, die bestemd zijn om lawaai te dempen, op te sloppen, te meten of hinder ervan te verhelpen. Keuring van sonometers van de gemeenten en de provincies. De activiteiten zoals de NBN-S01-400 (criteria van de akoestische isolatie) en de NBN-S01-401 (grenswaarde voor de geluidsniveaus om het gebrek aan comfort in gebouwen te vermijden), de ISO 717 (evaluatie van de geluidsisolaties in gebouwen), ... vallen hieronder.

- II.6.a. Algemeen (er wordt verwezen naar de procedure die op zich naar de geldende wetgeving verwijst, geen details)
- II.6.b. Uitvoering van de metingen (er wordt verwezen naar de procedure die eventueel details bevat over de instellingen van het gebruikte meetapparaat)
- II.6.c. Analyses van de meetresultaten
- II.6.d. Rapportage (type rapport + type certificaat)
- II.7. Het begeleiden van saneringen volgens VLAREM II
 - II7.a. Algemeen (hoe gaat men te werk wanneer men een opdracht krijgt om een saneringsplan op te volgen)
 - II7.b. Rapportage (type rapport)

II.8. Het opstellen van milieueffectrapporten in de discipline geluid en trillingen volgens de BVR's van 23-03-1989, op te splitsen in industriële projecten (VLAREM) en infrastructuurprojecten (Ontwerp KB uit 1991 voor weg-, spoor- en luchtverkeer, evenals het Ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering uit 1998)

II8.a. Algemeen (er wordt verwezen naar het richtlijnenhandboek van AMINAL voor een MER geluid en al de reeds vermelde relevante delen, inclusief bijlage 4.5.3 van VLAREM II)

II.9. Het onderzoek naar de invloed van lawaai op de gezondheid, de gedragingen en het welzijn van de mens + het onderzoek naar efficiënte middelen om geluidshinder te bestrijden

II9.a. Dit is een onderdeel dat enkel voor universiteiten en onderzoeksinstellingen die voor dit onderdeel erkend zijn van toepassing is.

HOOFDSTUK III: KWALITEITSBEHEERSING

III.1. Werking van het laboratorium (§ 4.2 van de norm)

III.2. Behandeling van klachten

Er wordt verwezen naar de procedure ter behandeling van klachten vanwege bijvoorbeeld AMINAL + gemeenten + opdrachtgevers, ...

III.3. Corrigerende maatregelen

Er wordt verwezen naar de procedure ter behandeling van het rechtzetten van fouten in rapporten, defecten aan apparatuur, ...

III.4. Documentcontrole

Er wordt verwezen naar de procedure ter controle en actueel bijhouden van rapporten, documentatie, normen, ...

HOOFDSTUK IV: ARCHIVERING

IV.1. Archivering

Er werd reeds in de vorige vergadering overeengekomen dat men de gegevens (inclusief originele metingen, bandopnames, ...) minstens 5 jaar zou bijhouden.

De aanwezigen bevestigen dat AMINAL toegang heeft tot de laboratoria voor het uitvoeren van controles op de kwaliteit van het handboek en op de toepassing ervan.

D. HET MINIMUM AANTAL LOGBOEKEN

Onder logboek wordt verstaan een éénduidige verwijzing naar een bestand en/of document waar informatie wordt bijgehouden om alles traceerbaar te maken. Er wordt hier enkel een minimum indeling vooropgesteld. Qua inhoud heeft men de vrijheid om deze logboeken naar believen in te vullen.

- | | |
|---|--|
| 1) Log Offerten en bestellingen | bevat alle gegevens (details, opvolging, ...) van offerteaanvragen en bestellingen |
| 2) Log Beheer van apparatuur | bevat gegevens zoals de datum van aankoop, laatste ijking, buiten dienst stellingen, betreffende de apparatuur; <u>bevat ook alle gegevens betreffende de uitgeleende apparatuur</u> |
| 3) Log Methodologie van alle procedures | bevat alle gegevens betreffende de manier van werken in het laboratorium |
| 4) Log Klachten | bevat alle gegevens over de klachten |
| 5) Log Corrigerende Maatregelen | bevat alle gegevens betreffende correcties die werden uitgevoerd |
| 6) Log Personeel | hierin wordt o.a. omschreven wie welke taken uitvoerd binnen het bedrijf |
| 7) Log Registratie | is een lijst zonder details van alle uitgevoerde projecten |

E. OVERZICHT VAN DE MINIMUM PROCEDURES GELUID DIE WEERHOUDEN WERDEN DOOR ALLE AANWEZIGEN

1. Administratieve dossierbehandeling (offertes, bestellingen, facturen, ...)
2. Calibratie en onderhoud van apparatuur
3. Beheer van apparatuur
4. Rapportage
5. Klachtenbehandeling
6. Archivering
7. Corrigerende maatregelen
8. Opleiding personeel
9. Beheersing kwaliteitssysteem

Verslaggever: Filip Verbandt.